

Εἶπε ἡ ψυχὴς μας.

* *

Φεύγουμε.

Νοιώθω μιὰ μυστικὴ δύναμι νὰ μᾶς ἐνώνει
πειὸ πολὺ, ἓνα γήϊνον ἄστρον— ἡ ἀναλαμπὴ
τοῦ κανδηλιοῦ— νὰ μᾶς φωτίζει.

Εἶπε τὸ φῶς ποὺ λάμπει τώρα στὶς καρδιές
μας καὶ στὸ νοῦ μας— τὸ φῶς τῆς Ἀγάπης.

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ

Χαυδεύανε τὰ φιλντισένια πληκτρα
τρεμάμενα ἀπαλὰ τὰ δάχτυλά μου
καὶ σὺ τὸ ὑπερκόσμιο τραγοῦδι
συνώδευες Κι' ἤχουσε στὴν καρδιά μου.

᾽Ω θεία τῆς Ἀγάπης λειτουργία
ποῦχε τὴν καρμοῦλα μας νὰό της
κι' ἦταν σὲ μᾶς— ἱερεῖς— ἡ θεία χάρι
νὰ ψάλλωμε τὸν ὕμνο τῆς Θεότης...

Καὶ γύρω μας ψηλά τῆς Εὐτυχίας
ὁ Ἄγγελος ἀνάλαφρα πετοῦσε
καὶ στὴ Θεά, ποῦ εἶχε στὴ ψυχὴ μας
τὸ θρόνο της, γλυκὰ χαμογελοῦσε.

Θεογίνκη

ΣΠΕΡΑΝΤΖΑ ΤΩΝΗ

ΟΙ «ΠΕΖΟΙ ΡΥΘΜΟΙ»

Τὸ πεζὸν ποίημα εἶνε ἀπὸ τὰ λεπτότερα καὶ
ἐκλεκτότερα εἶδη τῆς λογοτεχνίας. Ἔχει ὅλον
τὸν λυρισμὸν τοῦ στίχου χωρὶς νὰ ἔχη τοὺς
περιορισμοὺς αὐτοῦ, οἱ ὅποιοι συχνὰ τὸν ἀσχη-
μίζουν. Παρ' ἡμῖν τὸ πεζὸν ποίημα δὲν ἐκαλ-
λιεργήθη συστηματικῶς. Ὁ γράφων τὸ παρὸν
σημείωμα ἐκ τῶν πρώτων ἡσχολήθη εἰς αὐτό,
ἐμφανίσας τῷ 1902 τὸν πρῶτον βιβλίον πεζῶν
ποιημάτων. Ἐκτοτε κατεβλήθησαν προσπά-
θειαι ἀπὸ ἄλλους— μερικοὶ μαλλιαροὶ ὠνόμα-
σαν τὰ πεζὰ ποιήματα μὲ τὸ ἀποκρουστικὸν
ὄνομα «Πεζοτραγουδά» — καὶ εἰς τὰ ἑβδομα-
διαῖα περιοδικὰ ἐδημοσιεύθησαν ἄμετρα— λαμ-
βανομένης ὑπ' ὄψει τῆς ἐκτάσεώς των — καὶ ἄ-
τεχνα φαντασιοκοπήματα τὰ ὁποῖα ἔχουν ὅλην
τὴν φλυαρίαν τοῦ πεζογραφήματος, χωρὶς νὰ
ἔχουν τὴν εὐαισθησίαν τοῦ στίχου.

Ὁ κ. Παπαντωνίου ἔχει γράψῃ καὶ διηγῇ-
ματα καὶ ποιήματα. Συνεδύασε τὴν ἔμπνευσιν
μὲ τὴν καλλιτεχνικὴν διατύπωσιν καὶ ἔδωκε
εἰς τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν μίαν καθαρῶς
ποιητικὴν μορφήν, ἐνῶ ἄλλα παρέμειναν ὡς
χρονογραφήματα (Κοινὴ προφητεία— Θάνατος
ἀρχαίου Θεοῦ— Καλογεράκι— Ἐργάτες— Ἀ-
δελφές).

Οἱ «Πεζοὶ Ρυθμοὶ» εἶνε ἀνώτεροι ἀπὸ
πολλὰς ἐμμέτρους συλλογὰς. Ἐκεῖ ὑπάρχει ἡ
παράταξις μέτρων. Ἐδῶ ἡ ποιητικὴ διάθεσις
ἀναβλύζει ἀφθονωτέρως. Ἐντυπώσεις καὶ οἰ-
ψεῖς μὲ νεωτεριστικὸν ἔνδυμα, πλούσιον εἰς
τρίχαπτα. Εἶνε βιβλίον ἐλκυστικόν. Ὅταν
τὸ διαβάξῃ κανεὶς, ἐπιθυμεῖ νὰ τελειώσῃ ὅσον
τὸ δυνατόν ἀργότερα, μολονότι ὑπάρχει ἐν αὐ-
τῷ κάποια μονοτονία, ἡ ὁποία ἐν τούτοις δὲν
κουράζει. Εἶνε αἱ σελίδες τοῦ ἓνα κελάρυσμα
εὐχάριστον, ἂν καὶ μὲ τὸ ἴδιον πάντοτε φλοι-

σθημα. Ἐπειδὴ ἐγράφησαν εἰς διαφόρους ἐ-
ποχὰς καὶ εἰς διάφορα μέρη θὰ ἀνέμενέ τις
κάποιαν ποικίλιαν ἀντιλήψεων, περιγραφῶν,
ἐκφράσεων. Ἐν τούτοις ἡ αὐτὴ φαίνεται
ὡς νὰ τὰ προκαλεῖ ἔμπνευσις, εἰς τὸ αὐτὸ ζοῦν
περιβάλλον. Ὅλα διαπνέονται ἀπὸ μίαν μελαγ-
χολικὴν ἐσωτερικότητα ἀπὸ ἓνα πόνον ἐλεγεια-
κόν. Ὁ πόνος ὅστις κυριαρχεῖ εἶνε ὑποκειμενι-
κός, συγκρατούμενος ἀλλ' ἀδιάσπαστος. Ὁ ποι-
ητὴς αἰσθάνεται χωρὶς νὰ αἰσθηματολογῇ.
Ἐνας πόνος ποῦ ὁδηγεῖ εἰς τὴν σκέψιν. Τὸ
βιβλίον τοῦ κ. Π.μποροῦσε νὰ ὀνομασθῇ «Τὸ
Βιβλίον τοῦ Πόνου».

Τὸ ὕφος τῶν «Π.Ρ.» εἶνε περίτεχνον. Ὅτι
κυρίως κάμνει ἐντύπωσιν εἶναι αἱ συχναὶ πα-
ρομοιώσεις, προσωποποιήσεις, προσωνυμιαί, οἱ
παραλληλισμοί, αἱ παραλλαγαὶ αἱ μεταφοραὶ
τολμηραὶ ἐνίοτε ὅχι ὅμως καὶ πάντοτε ἐπιτυ-
χεῖς. Ἰδοὺ λ. χ. μερικαὶ φράσεις ἀτίθασοι,
ὑπερλυρικά, μεταφυσικά. «Τὸ πνεῦμα τρύγη-
σε τὰ ἄστρα ἀπὸ τοὺς οὐράνιους κήπους.
— Στὸν οὐρανὸν βόσκει τῶν ἄστρον τὸ
κοπάδι. — Τὸ πράσινο τοῦ πλάτανου ἦταν
σὰν καμπάνα τῆς χαρᾶς. — Τὰ στρογγυλὰ σύ-
νεφα τοῦ φθινοπώρου. — Τὸ γαλανὸ σκοτάδι
τῆς βιολέτας στὸ χέρι τοῦ ξανθοῦ Γεννάρη.
Τὰ πάθη παρομοιάζει μὲ ὥραϊα θηρία τῆς
θερμῆς Ἀφρικῆς» καὶ ἀποκαλεῖ τὰς τελευταίας
ἀντανάκλασεις τοῦ ἡλίου ὁρατόρια ποῦ σβύνουν
ἐπάνω στὴν ἄρπα τῶν ὀρθῶν κυματισμῶν».

Ἡ γλῶσσα τῶν «Πεζῶν Ρυθμῶν» ἀπηλλαγ-
μένη ἀκροτήτων, ἰσορροπημένη, μικτὴ, πιστο-
ποιεῖ μίαν ἀντίληψιν τοῦ καλοῦ. Ἐλάχιστα εἶνε
τὰ ψεγάδια ἅτινα παρασυρθεῖς ὁ συγγραφεὺς
διέπραξεν. Ὡς λ. χ. τὰ δάσα, ἡ τοῦφες, τὸ
φακίολι, ἡ κελαιδοῦσα ρεματιά, οἱ ἀπότοκοι